

Το κόστος παραγωγής ρεύματος από τα νέα αιολικά πάρκα είναι 8,5 φορές μικρότερο από το κόστος που βαρύνει τους καταναλωτές για την ηλεκτροπαραγωγή από φυσικό αέριο και περίπου 3,5 φορές μικρότερο από λιγνίτη. Αυτό προκύπτει με απλή σύγκριση της τιμής αμοιβής των αιολικών πάρκων (58 €/MWh) που προέκυψε από τον τελευταίο διαγωνισμό της ΡΑΕ την 5^η Σεπτεμβρίου 2022¹ και της τιμής που αποζημιώνονται οι συμβατικοί ηλεκτροπαραγωγοί τον Οκτώβριο 2022 σύμφωνα και πάλι με τις τιμές που ανακοινώνει η ΡΑΕ κάθε μήνα (499 €/MWh για το φυσικό αέριο και 190 €/MWh για τον λιγνίτη)².

Φθηνή και πριν από την κρίση

Η αιολική ενέργεια ήταν πολύ πιο φθηνή από τα συμβατικά καύσιμα ήδη πριν την τρέχουσα κρίση, η οποία οφείλεται στην εκτόξευση του κόστους τους. Το κόστος παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανεμογεννήτριες μειώθηκε κατά 35%, περίπου, την περίοδο 2009-2017, σύμφωνα με όλες τις πηγές, όπως αναφορά του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου³. Πλέον, ασχέτως της κρίσης, η αιολική και η ηλιακή ενέργεια έχουν το χαμηλότερο κόστος ηλεκτροπαραγωγής σε σχέση με όλες τις άλλες συμβατικές και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας⁴. Ο λόγος για αυτό είναι ότι η τεχνολογική εξέλιξη και οι οικονομίες κλίμακας έχουν οδηγήσει σε ραγδαία πτώση του κόστους των ανεμογεννητριών⁵ και σε αύξηση της ενεργειακής τους παραγωγικότητας.

Σταθερές τιμές για τους καταναλωτές

Εκτός από χαμηλές, οι τιμές που εξασφαλίζει στους καταναλωτές η αιολική ενέργεια είναι και σταθερές. Αυτό συμβαίνει διότι ο άνεμος είναι δωρεάν και έτσι το κόστος του ρεύματος που παράγεται από αυτόν εξαρτάται μόνο από το κόστος επένδυσης που έχει καταβληθεί στο εξάρτημα. Έτσι, το κόστος παραγωγής από τα αιολικά δεν εξαρτάται από τις συνεχείς διακυμάνσεις των τιμών των καυσίμων και τα γεωπολιτικά παιχνίδια.

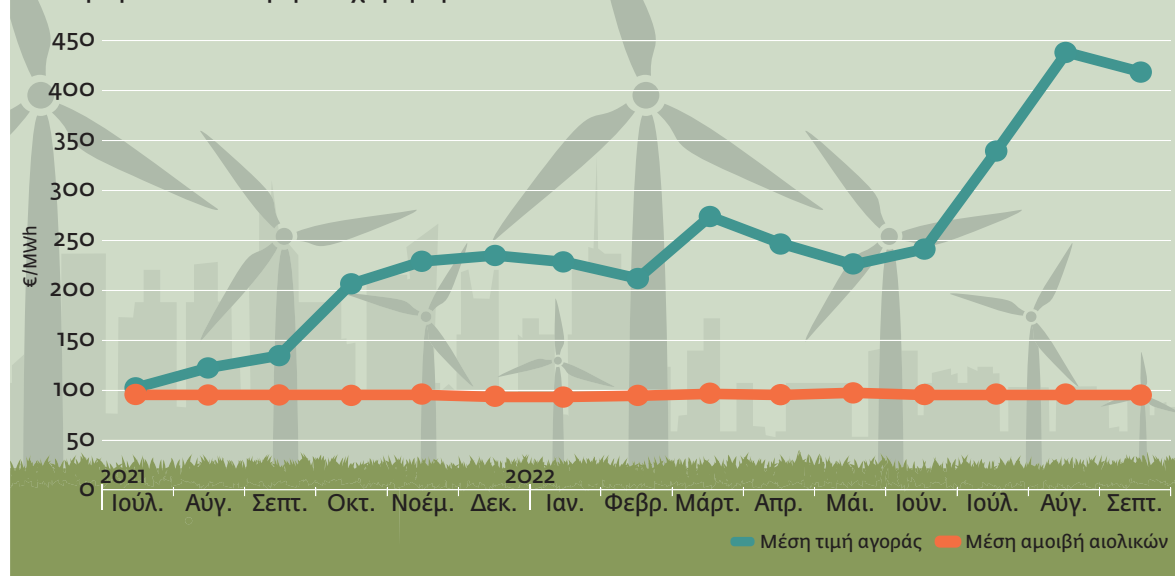
Για αυτό στην Ελλάδα ο κανόνας είναι ότι η αμοιβή που εισπράττει ένα αιολικό πάρκο για την ενέργεια

1. Απόφαση ΡΑΕ 691/2022 στο www.rae.gr/arofaseis/45584/
2. Βλ. μηνιαίες ανακοινώσεις της ΡΑΕ στο πλαίσιο του μηχανισμού επιστροφής εσόδων από την αγορά στο www.rae.gr/michanismo/
3. <https://www.imf.org/en/Blogs/Articles/2019/12/30/top-10-charts-of-the-week-for-2019>
4. <https://www.lazard.com/media/451905/lazards-levelized-cost-of-energy-version-150-vf.pdf>
5. <https://irena.org/publications/2022/Jul/Renewable-Power-Generation-Costs-in-2021>

ΤΑ ΚΕΡΔΗ ΤΗΣ ΑΙΟΛΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

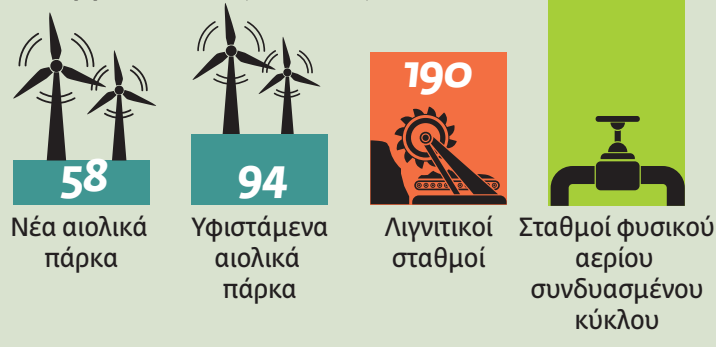
Σταθερό και χαμηλό κόστος για τους καταναλωτές

Ενώ η τιμή στην αγορά ηλεκτρισμού (πράσινη γραμμή) έχει εκτοξευθεί εξαιτίας του φυσικού αερίου, η αμοιβή των αιολικών πάρκων (πορτοκαλί γραμμή) παραμένει σταθερή και χαμηλή.

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΠΑΠΑΣΤΑΜΑΤΙΟΥ
Ελληνική Επιστημονική Ένωση
Αιολικής Ενέργειας ΕΛΕΤΑΕΝ

Κόστος στον καταναλωτή ανά τεχνολογία ηλεκτροπαραγωγής Οκτώβριος 2022 (€/MWh)

Τα αιολικά πάρκα δεν έχουν υπερκέρδη. Αντιθέτως, επιδοτούν τους καταναλωτές. Για τον λόγο αυτό, τα αιολικά πάρκα δεν επωφελούνται από τις υψηλές τιμές στη χρηματιστηριακή αγορά και δεν έχουν υπερκέρδη

που παράγει είναι σταθερή και δεν επηρεάζεται από την τιμή στη χονδρική αγορά ηλεκτρισμού, η οποία έχει εκτοξευθεί εξαιτίας του φυσικού αερίου.

Συγκεκριμένα, τα αιολικά πάρκα έχουν «κλειδώσει» σταθερές και χαμηλές τιμές αμοιβής, με μακροχρόνια συμβόλαια που έχουν συνάψει με τη δημόσια επιχείρηση ΔΑΠΕΕΠ. Για τα παλαιότερα αιολικά, αυτές οι τιμές έχουν καθοριστεί διοικητικά με βάση το κόστος των επενδύσεων κατά τον χρόνο που ολοποιήθηκαν, ενώ για τα νεότερα πάρκα οι τιμές προκύπτουν μέσω διαγωνισμών που διενεργεί η ΡΑΕ.

Τα αιολικά πάρκα δεν έχουν υπερκέρδη. Αντιθέτως, επιδοτούν τους καταναλωτές. Για τον λόγο

αυτό, τα αιολικά πάρκα δεν επωφελούνται από τις υψηλές τιμές στη χρηματιστηριακή αγορά και δεν έχουν υπερκέρδη. Ειδικότερα, η μέση τιμή αμοιβής της ενέργειας που παράγεται από τα υφιστάμενα αιολικά πάρκα που λειτουργούν σήμερα στο εθνικό διασυνδεδεμένο σύστημα της Ελλάδας είναι περί τα 94 €/MWh, δηλαδή μόλις το 22,5% της μέσης τιμής ηλεκτρισμού στην αγορά τον Σεπτέμβριο 2022.

Για τους παραπάνω λόγους, ο μηχανισμός που έχει εισαγάγει η κυβέρνηση για τη φορολόγηση και την επιστροφή στους καταναλωτές του 90% των υπερεσόδων των ηλεκτροπαραγωγών δεν αφορά επί της ουσίας τα αιολικά πάρκα, διότι αυτά επέστρεφαν (και πριν από τη θέσι-

ση του μηχανισμού) και συνεχίζουν να επιστρέφουν αμέσως το όποιο έσοδο πάνω από την «κλειδωμένη» τιμή του συμβολαίου τους με τον ΔΑΠΕΕΠ.

Με τον τρόπο αυτό, τα αιολικά πάρκα έχουν ήδη επιδοτήσει τους καταναλωτές επιστρέφοντάς τους από την αρχή της κρίσης πολύ πάνω από 1 δισ. ευρώ μέσω του Ταμείου Ενεργειακής Μετάβασης. Συγκεκριμένα, από τον Ιούλιο 2021 έως και τον Μάιο 2022 (για το οποίο έχουν ανακοινωθεί επίσημα στοιχεία από τον ΔΑΠΕΕΠ), το συνολικό οικονομικό πλεόνασμα που δημιούργησαν τα αιολικά πάρκα λόγω των χαμηλότερων αμοιβών τους σε σχέση με τη χονδρική αγορά είναι 985,6 εκατ. ευρώ.

Όσο θα εγκαθίστανται περισσότερα αιολικά πάρκα, αυτό το όφελος θα αυξάνεται με γρηγορότερο ρυθμό, διότι, όπως αναφέρθηκε, τα νέα αιολικά πάρκα είναι οικονομικά πιο ανταγωνιστικά και έχουν κλειδώσει ακόμα πιο χαμηλές τιμές αμοιβής⁶.

Δεν υπάρχουν λοιπόν υπερκέρδη στα αιολικά πάρκα. Η σύγχυση δημιουργείται διότι μερικές φορές, ακόμα και από επίσημα χείλη, γίνεται αναφορά σε υπερκέρδη των ηλεκτροπαραγωγών και σε αυτούς, στη ρύμη του λόγου, περιλαμβάνονται και οι ΑΠΕ. Αυτό συμβαίνει διότι τα αιολικά πάρκα επιστρέφουν αμέσως τα επιπλέον χρήματα στο ταμείο που διαχειρίζεται ο ΔΑΠΕΕΠ, το οποίο ονομάζεται Ειδικός Λογαριασμός ΑΠΕ (ΕΛΑΠΕ). Στη συνέχεια ο ΕΛΑΠΕ μεταφέρει τα χρήματα στο Ταμείο Ενεργειακής Μετάβασης (ΤΕΜ) και επιδοτούνται οι καταναλωτές⁷. Όταν λοιπόν γίνεται λανθασμένα αναφορά σε υπερκέρδη των ΑΠΕ, αυτό που εννοείται είναι τα ποσά που ο ΕΛΑΠΕ μεταφέρει στο ΤΕΜ και όχι κάποια ποσά που είχαν παραμείνει στους αιολικούς παραγωγούς και η κυβέρνηση τα παίρνει τη δεδομένη χρονική στιγμή μέσω του μηχανισμού που έχει εισαγάγει.

6. Για το διπλό οικονομικό όφελος που προσφέρουν τα αιολικά πάρκα στους καταναλωτές δείτε εδώ: <https://eletaen.gr/anartisi-ask4wind-energeiaki-krisi/>
7. Για το πώς λειτουργεί αυτή η επιδότηση και για τη μαθηματική ανάλυση έως τον Μάρτιο 2021 δείτε εδώ: <https://eletaen.gr/wp-content/uploads/2022/06/2022-06-29-texniki-ekthesi-ff.pdf>